

КОРЕКЦІЙНО-ПРОФІЛАКТИЧНІ
ЗАХОДИ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНО-
ПРИКЛАДНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
СТУДЕНТІВ МИСТЕЦЬКИХ
СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ З РІЗНИМИ
ТИПАМИ ПОСТАВИ

Асаулюк Інна

Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського

DOI: [10.32540/2071-1476-2022-2-013](https://doi.org/10.32540/2071-1476-2022-2-013)

Annotation

Introduction. Each profession requires a high level of physical fitness and mental qualities, as well as applied skills which are based on good physical health. Today, the problem of poor health and insufficient physical development of students seems undeniable. Intensification of the educational process, mental saturation and insufficient amount of motor activity cause low level of physical condition of the student contingent in general and weakness of their core muscles in particular. At the same time, professional activity of students specialized in "Musical Art" is characterized by their inappropriate position in the process of playing instruments, which provokes prolonged tension of their core muscles and, accordingly, a number of posture disorders.

Aim. On the basis of theoretical analysis and our own research to scientifically substantiate, develop and experimentally test the effectiveness of corrective and preventive actions in the process of professional and applied physical training of students specialized in "Musical Art" with different types of posture to increase the level of their preparedness for professional activity.

Materials and methods. Theoretical analysis of scientific and methodological literature, pedagogical observations, pedagogical experiment, visual "screening" of the state of the biogeometric profile of posture and video recording of posture were used. The range of methods of mathematical statistics used in the work included descriptive statistics, as well as the sampling method (within the selected reliability P for the studied sample size ($n_1 + n_2$) those differences were considered statistically significant that did not exceed 5% of the significance level (p) at the number of degrees of freedom ($n_1 + n_2 - 2$); the conformity of the samples obtained in the study was checked on the basis of the normal distribution law).

Results. The correlation of posture types of female students of the 1st, 2nd, 3rd and, accordingly, 4th academic years majoring in art specialties was analyzed. As a result of the analysis, the negative tendency towards the reduction of the share of female students with normal posture over the course of study was confirmed. The obtained data reveal the negative dynamics of escalation of posture disorders of students from the 1st to the 4th academic year, as well as the highest rates of such deviations of the musculoskeletal system in such groups of specializations as "piano, orchestra, string instruments" and "orchestra wind and percussion instruments, folk instruments". The distribution of female students by the level of biogeometric profile of posture gives grounds to claim that in the first year 20.47% of girls have a low level of posture condition, 37.01% – medium level, 42.52% – high level (among the representatives of such specialization as "piano, orchestra, strings instruments" a low level of posture condition prevails – 36.36%; among those majoring in the specialization "orchestra wind and percussion instruments, folk instruments" a medium level of posture condition prevails – 56.56%).

Conclusions. Theoretical foundations of corrective and preventive actions in the process of professional and applied physical training of students specialized in "Musical Art" with posture disorders are the fundamentals of biomechanics of spatial organization of the human body, theory, ideas and scientific provisions of physical culture

and sports, kinesiology, as well as the idea and theory of pedagogical modeling and planning. Checking the effectiveness of corrective and preventive actions in the process of professional and applied physical training of students majoring in "Musical Art" with different types of posture turned out to be an important methodological component of the system of physical education of students and can be recommended for wide implementation into the educational process at different educational institutions.

Key words: professional and applied physical training, students, biogeometric profile of posture, corrective and preventive actions.

Анотація

Вступ. Кожна професія вимагає від її носія високого рівня розвитку фізичних і психічних якостей, прикладних навичок, які ґрунтуються на фундаменті високого рівня фізичного здоров'я. На сьогодні проблема погіршення здоров'я студентів видається беззаперечною. Інтенсифікація процесу навчання, психічне насичення та недостатній обсяг рухової активності обумовлює недостатній рівень фізичного стану студентського контингенту загалом та слабкість м'язового корсету зокрема. У той же час робоча діяльність студентів спеціальності «Музичне мистецтво» характеризується ергономічно недоцільною позою гри на інструментах, яка провокує тривале напруження м'язового корсету та, відповідно, ряд порушень постави.

Мета. На підставі теоретичного аналізу та власних досліджень науково обґрунтувати, розробити й експериментально перевірити дієвість корекційно-профілактичних заходів у процесі професійно-прикладної фізичної підготовки студентів спеціальності «Музичне мистецтво» з різними типами постави, для підвищення рівня їхньої готовності до професійної діяльності.

Матеріал і методи. Використовували теоретичний аналіз науково-методичної літератури, педагогічні спостереження, педагогічний експеримент, візуальний «скринінг» рівня стану біогеометричного профілю постави та відеознімання постави. До спектра використаних у роботі методів математичної статистики належали: описова статистика, вибірковий метод (у межах обраної надійності P для досліджуваного обсягу вибірки ($n_1 + n_2$) статистично значущими вважали відмінності, що не перевищували 5 % від рівня значущості (p) за числа ступенів свободи ($n_1 + n_2 - 2$); відповідність вибірок отриманих у дослідженні даних перевіряли на основі нормального закону розподілу).

Результати. Результатом аналізу співвідношення типів постави дівчат мистецьких спеціальностей I, II, III та, відповідно, IV курсів стало підтвердження негативної тенденції щодо зменшення частки студенток із нормальною поставою з плином навчання. Отримані дані розкривають негативну динаміку ескалації порушень постави студентів від I-го до IV-го курсів, а також найвищі показники таких відхилень опорно-рухового апарату в групах спеціалізацій «фортепіано, оркестрові, струнні інструменти» й «оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти». Розподіл студенток за рівнем стану біогеометричного профілю постави дає підстави стверджувати, що на I курсі 20,47 % дівчат мають низький рівень стану постави, 37,01 % – середній, 42,52 % – високий (серед представників спеціалізації «фортепіано, оркестрові, струнні інструменти» переважає низький рівень стану постави – 36,36 %; спеціалізації «оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти» домінує середній рівень стану постави – 56,56 %).

Висновки. Теоретичні підвалини корекційно-профілактичних заходів у процесі професійно-прикладної фізичної підготовки студентів з порушенням постави спеціальності «Музичне мистецтво» складають фундаментальні положення біомеханіки просторової організації тіла людини, теорії, ідеї та наукові положення галузі фізичної культури та спорту, кінезіології, а також ідеї і теорії педагогічного моделювання й проектування. Перевірка ефективності корекційно-профілактичних заходів у процесі професійно-прикладної фізичної підготовки студентів з різними типами постави спеціальності «Музичне мистецтво», виявилася важливим методичним складником системи фізичного виховання студентів і може бути рекомендована для широкого впровадження в навчальний процес закладів освіти.

Ключові слова: професійно-прикладна фізична підготовка, студенти, біогеометричний профіль постави, корекційно-профілактичні заходи.

Вступ. Динаміка розвитку сучасного суспільства зумовлена дотриманням інноваційного вектора, до виявів чого належать: науково-технічний поступ, швидка

зміна технологій, трансформації в системі життєвих цілей і цінностей [6, 19, 25, 26]. Це закономірно позначається на вимогах соціуму до системи освіти [5, 10]. Науко-

во-технічна еволюція вносить суттєві корективи в сферу виробничої діяльності фахівців, оновлює та ускладнює вимоги до професійно-прикладної фізичної підготовки

(ППФП) студентів, їхньої трудової діяльності [1, 7, 20].

Аналіз літературних джерел [10, 14, 21], практичного досвіду роботи дав змогу констатувати, що на сучасному етапі набуло виміру загальноприйнятого бачення ППФП як одного з напрямів фізичної культури, що передбачає формування прикладних знань, фізичних, психічних, спеціальних якостей, умінь, навичок студентів відповідно до їхньої майбутньої професійної діяльності. Вивчення й аналіз фундаментальних методологічних праць вітчизняних і зарубіжних дослідників сприяло визначенню проблемного поля ППФП студентів спеціальності «Музичне мистецтво». Огляд наукових джерел доводить, що застосування інноваційних технологій, спрямованих на корекцію порушень постави студентів музичних спеціальностей, на сучасному етапі реформування освіти є актуальним і необхідним [22, 24].

Гіпотеза. Передбачалось, що інтеграція корекційно-профілактичних заходів у процес ППФП студентів спеціальності «Музичне мистецтво» з різними типами постави дозволить підвищити рівень їхньої готовності до професійної діяльності.

Мета дослідження – на підставі теоретичного аналізу та власних досліджень науково обґрунтувати, розробити й експериментально перевірити дієвість корекційно-профілактичних заходів у процесі ППФП студентів спеціальності «Музичне мистецтво» з різними типами постави для підвищення рівня їхньої готовності до професійної діяльності.

Матеріал і методи дослідження. На підставі аналізу й узагальнення фахової науково-методичної літератури, практичного досвіду українських і зарубіжних учених розкрито актуальність дослідження, уточнено та конкретизовано його мету, завдання і спрямованість, а також узагальнено наукові підходи до організації

фізичного виховання студентів у закладах вищої освіти, проблеми підвищення рівня підготовленості студентів спеціальностей: 025 «Музичне мистецтво» (оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти, спів, хорове диригування, теорія музики), 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» (народне пісенне мистецтво, народне інструментальне мистецтво (духові та естрадні інструменти), народне інструментальне мистецтво (народні інструменти), кінофотовідеосправа, видовишно-театралізовані заходи), 026 «Сценічне мистецтво» (акторське мистецтво), 024 «Хореографія» у процесі ППФП. Звернення до ресурсів Інтернету виявилось результативним у сенсі опрацювання новітніх на сучасному етапі розвитку галузі фізичного виховання і спорту підходів до організації ППФП – загалом і студентів мистецьких спеціальностей – зокрема. Основним методом дослідження обрано педагогічний експеримент, у якому брали участь студенти I-IV курсів вказаних вище спеціальностей. Педагогічні спостереження уможливили планомірний аналіз й оцінювання методів організації та проведення освітнього процесу. Такий педагогічний метод, як педагогічний експеримент, у дослідженні набув вигляду констатувального та формувального експериментів. Констатувальний експеримент передбачав визначення рівня стану біогеометричного профілю постави (візуальний «скринінг» постави (В. Кашуба, Р. Бибик, Н. Носова, 2012); реєстрація кількісних характеристик стану постави студентів музичних спеціальностей передбачала застосування цифрової відеокамери (відеознімання проводили з урахуванням, основних біомеханічних вимог, під'єднаної до персонального комп'ютера, що має завантаженою програму «Torso» (В. Кашуба, 2003) порівняння отриманих показників студентів I-IV курсів і

між спеціальностями на кожному курсі. Формувальний експеримент передбачав розподіл на контрольну та експериментальну групи юнаків I курсу (віковий діапазон 15-16 років), спеціальностей «оркестрові духові та ударні інструменти» (флейта, гобой, кларнет, фагот, саксофон, валторна, труба, тромбон, туба, ударні інструменти) і «народні інструменти» (баян, акордеон, домра, бандура, гітара), оскільки студенти вказаних спеціальностей мали за всіма показниками фізичного стану найбільш суттєві, статистично достовірно гірші результати у віковому співвідношенні та порівняно зі студентами інших спеціалізацій, як-от: «оркестрові струнні інструменти», «фортепіано», вокалісти та диригенти. Пріоритетним орієнтиром формувального експерименту слугувало визначення впливу розробленої в дослідженні технології підвищення фізичного розвитку молоді та розвитку професійно значущих фізичних якостей. Експериментом було охоплено 21 юнака спеціалізації «оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти», розподіленого на експериментальну (11 осіб) і контрольну (10 осіб) групи (віковий інтервал – 15-16 років), та 19 дівчат спеціалізації «фортепіано, оркестрові, струнні інструменти», розподілених на експериментальну (9 осіб) і контрольну (10 осіб) групи. Групи було сформовано за випадковою вибіркою: до початку експерименту відмінності результатів тестування фізичних якостей дівчат і юнаків, які вивчали протягом експерименту, залишалися статистично незначущими ($p > 0,05$). Заняття із фізичної культури в контрольній групі проводили відповідно до навчальної програми із дисципліни «Фізичне виховання», в експериментальній групі – відповідно до розробленої в дослідженні технології підвищення професійно значущих фізичних якостей студентів мистецьких спеціальностей і

впроваджені в основну програму занять із фізичної культури для такого контингенту студентів. До спектра використаних у роботі методів математичної статистики належали: описова статистика, вибірковий метод (у межах обраної надійності P для досліджуваного обсягу вибірки ($n_1 + n_2$); статистично значущими вважали відмінності, що не перевищували 5% від рівня значущості (p) за числа ступенів свободи ($n_1 + n_2 - 2$); відповідність вибірок отриманих у дослідженні даних перевіряли на основі нормального закону розподілу) [27].

Результати досліджень. На основі аналізу співвідношення типів постави дівчат і юнаків мистецьких спеціальностей I, II, III та IV курсів підтверджено негативну тенденцію до зменшення з плином навчання частки студенток із нормальною поставою (70,08% дівчат I-го, 66,19% студенток II-го, 62,31% дівчат III-го та 56,59% студенток IV-го курсів), а також часток студентів із нормальною поставою (65,22% юнаків I-го, 52,46% студентів II-го, 48,39% юнаків III-го та 48,39% студентів IV-го курсів). Констатовано, що найбільшим відсотком порушень постави серед дівчат IV-го курсу відзначаються групи спеціалізацій «оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти» (66,67%) та «фортепіано, оркестрові, струнні інструменти» (67,65%); найбільшим відсотком порушень постави серед юнаків IV-го курсу характеризуються групи спеціалізацій «оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти» (65,71%) й «акторське мистецтво, кінофотовідео-справа, теорія музики» (57,14%). Визначено найгірші показники з такими порушеннями, як: «сколіотична постава» у дівчат IV курсу спеціалізації «фортепіано, оркестрові, струнні інструменти» – 44,12%, «крутла спина» у дівчат IV курсу спеціалізації «оркестрові духові та ударні інструменти,

народні інструменти» – 27,78%; «сколіотична постава» у юнаків III курсу спеціалізації «фортепіано, оркестрові, струнні інструменти» – 66,67%, «крутла спина» – у юнаків IV курсу спеціалізації «оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти» – 25,71% [3, 11].

Розглянуті в ході дослідження відмінності стану біогеометричного профілю постави залучених до експерименту дівчат I-IV курсів мистецьких спеціальностей дають підстави стверджувати, що 20,47% студенток-першокурсниць властивий низький рівень стану біогеометричного профілю постави, 37,01% – середній, а 42,52% – високий. Серед представниць спеціалізації «фортепіано, оркестрові, струнні інструменти» домінують – 36,36% – студентки із низьким рівнем стану біогеометричного профілю постави; спеціалізації «оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти» переважають – 56,56% – студентки із середнім рівнем стану біогеометричного профілю постави та наявні однакові частки – 22,22% – осіб із середнім і високим її рівнями; спеціалізацій «акторське мистецтво, кінофотовідео-справа, теорія музики» та спеціальності «Хореографія» пріоритет – 66,67% та 93,75% відповідно – належить студенткам високого рівня стану біогеометричного профілю постави. Установлено, що серед 43,75% дівчат I курсу спеціалізації «спів, хорове диригування» із середнім рівнем стану біогеометричного профілю постави 35,42% мають нормальну поставу та 8,33% – круглу спину, а серед дівчат спеціалізації «фортепіано, оркестрові, струнні інструменти» із низьким рівнем стану біогеометричного профілю постави 24,24% мають сколіотичну поставу, 6,06% – круглу спину та по 3,03% – круглоувігнуту та плоску спину. Загалом проведений аналіз уможливив простеження такої тенденції, як відсутність серед дівчат I курсу

всіх мистецьких спеціалізацій із порушеннями постави осіб із високим рівнем стану біогеометричного профілю постави [3, 15].

На основі розподілу юнаків I курсу мистецьких спеціальностей за рівнем стану біогеометричного профілю постави за спеціалізаціями з'ясовано: відсутність серед студентів спеціалізації «акторське мистецтво, кінофотовідео-справа, теорія музики» осіб із низьким рівнем стану біогеометричного профілю постави; домінування серед юнаків спеціалізації «оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти» осіб із високим рівнем стану біогеометричного профілю постави (38,71%) на тлі незначно нижчих показників (35,48%) середнього та значно нижчих показників (25,81%) низького рівня стану біогеометричного профілю постави; відсутність серед представників спеціалізації «хореографія» осіб із середнім рівнем стану біогеометричного профілю постави. Розподіл юнаків I курсу мистецьких спеціальностей різних спеціалізацій за рівнем стану біогеометричного профілю постави відповідно до типу останньої сприяв визначенню таких особливостей контингенту студентів-першокурсників, як: превалювання серед студентів із нормальним типом постави високого та середнього рівня стану біогеометричного профілю останньої (38,71 % та 6,45 % відповідно – спеціалізація «оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти»), а також переважання серед юнаків зі сколіотичною поставою низького рівня стану її біогеометричного профілю (7,69 % – спеціалізації «спів, хорове диригування» та спеціальності «Хореографія», 19,35 % – спеціалізація «оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти», 50 % – спеціалізація «фортепіано, оркестрові, струнні інструменти») [3].

Корекційно-профілактичні заходи у процесі ППФП студентів спеціальності «Музичне мисте-

Таблиця 1

Розподіл дівчат мистецьких спеціальностей спеціалізації «фортепіано, оркестрові струнні інструменти» за рівнем стану біогеометричного профілю постави, (n = 19)

Контингент		КГ1 (n = 10)				ЕГ1 (n = 9)			
		до експерименту		після експерименту		до експерименту		після експерименту	
Тип постави	Рівень	n	%	n	%	n	%	n	%
нормальна постава	середній	-	-	3	30,00	-	-	3	27,27
	високий	5	50,00	-	-	5	45,45	3	27,27
сколіотична постава	низький	3	30,00	4	40,00	2	18,18	2	18,18
кругла спина	низький	1	10,00	-	-	2	18,18	-	-
	середній	-	-	2	20,00	-	-	1	9,09
круглоувігнута спина	низький	1	10,00	1	10,00	1	9,09	1	9,09

цтво» з порушенням постави, розглядалися нами крізь призму обґрунтування концепції ППФП «Музичне мистецтво» спеціалізацій «фортепіано, оркестрові струнні інструменти», «оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти». Структурними елементами концепції є: передумови розроблення (соціальні, особистісні, біологічні та професійні); діалектичний, аксіологічний, системний, соціокультурний, структурно-функціональний, акмеологічний, синергетичний, професіографічний, діяльнісний, компетентнісний, особистісний, екзистенційний підходи, що виступали теоретичним базисом концепції, мета, завдання, принципи, організаційно-педагогічні й дидактичні умови, етапи впровадження, критерії ефективності та шляхи реалізації концепції [3].

Практичну реалізацію розроблених корекційно-профілактичних заходів спроектовано на технологію ППФП студентів спеціальності «Музичне мистецтво», яка охоплює: мету, завдання, блоки цільової спрямованості, структуру та зміст занять, загальний обсяг годин і його розподіл за навчальним планом училища, інтеграцію в дисципліни професійної підготовки, перелік засобів загальної, спеціальної фізичної підготовки,

співвідношення між різними видами підготовки в рамках комплексів вправ різної спрямованості, розподіл занять із різних видів засобів технології у межах занять і критерії оцінювання рівня стану біогеометричного профілю постави студентів, корекцію ергономічно доцільної пози студента спеціальності «Музичне мистецтво» під час гри на інструменті [2].

Необхідно наголосити, що засоби технології ППФВ студентів «фортепіано, оркестрові струнні інструменти» – це комплекси вправ на корекцію постави; комплекси вправ із гімнастичною палицею; комплекс вправ «Пор де бра»; 3D-фітнес; комплекси вправ із футболом; комплекси вправ із гумкою бодібенд; комплекси вправ різної складності з використанням профілактора Євмінова; комплекси вправ стретчингу; комплекси вправ колового тренування [2].

Засоби технології ППФП студентів спеціалізацій «оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти»: комплекси вправ на корекцію постави; комплекси асиметричних та асинхронних вправ; комплекси вправ із гантелями; 3D-фітнес; комплекси вправ із футболом; комплекси вправ із «бодібар»; комплекси вправ різної складності з використанням профілактора Євмінова;

ва; комплекси вправ стретчингу; комплекс вправ дихальної гімнастики; комплекс вправ колового тренування [2].

Дискусія. Загальновідомий та багаторазово доведений факт – порушення постави – це зниження функціональних можливостей організму, хронічні захворювання, дисбаланс розвитку ОРА тощо [8, 13]. На сьогодні численна кількість дослідників поглиблено вивчає стан ОРА й окреслює шляхи подолання негативних наслідків, які спричиняють порушення постави [4, 17]. Дане питання актуальне через призму ППФП. В контексті нашого дослідження звернено увагу на стан постави студентів, оскільки її функціональні порушення належать до найбільш розповсюджених відхилень у скелетно-м'язовій системі студентської молоді [6, 9].

Після експериментальні зміни типів постави дівчат спеціалізації «фортепіано, оркестрові струнні інструменти» відображають такі показники: у КГ1 після експерименту нормальну поставу мали лише 30,00 % дівчат, у ЕГ1 після експерименту відповідну поставу продемонстрували 66,67 % дівчат. Стосовно порушень постави впродовж експерименту зареєстровано такі зміни: у дівчат ЕГ1 після експерименту спостережено змен-

Таблиця 2

Розподіл юнаків мистецьких спеціальностей спеціалізації «оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти» за рівнем стану біогеометричного профілю постави, (n = 21)

Контингент		КГ2 (n = 10)				ЕГ2 (n = 11)			
		до експерименту		після експерименту		до експерименту		після експерименту	
Тип постави	Рівень	n	%	n	%	n	%	n	%
нормальна постава	середній	2	20,00	2	20,00	2	18,18	3	27,27
	високий	2	20,00	-	-	3	27,27	3	27,27
сколіотична постава	низький	3	30,00	4	40,00	2	18,18	2	18,18
кругла спина	низький	-	-	2	20,00	-	-	1	9,09
	середній	3	30,00	2	20,00	4	36,36	2	18,18

шення відсотка осіб із порушенням постави до 44,44 %, зокрема із порушенням «кругла спина» – до 11,11 % осіб.

Післяекспериментальні зміни типів постави юнаків спеціалізації «оркестрові духові та ударні інструменти, народні інструменти» віддзеркалюють такі показники: у КГ2 після експерименту нормальну поставу демонстрували лише 20,00 % юнаків, тоді як у ЕГ2 після експерименту відбулося збільшення відсотка юнаків із нормальною поставою до 54,55 % осіб. Щодо порушень постави протягом експерименту зафіксовано такі зміни: у КГ2 після експерименту відбулося збільшення відсотка юнаків із порушенням «сколіотична постава» до 40,00 % осіб, із порушенням «кругла спина» – до 40,00 % осіб, тобто загалом збільшення відсотка юнаків із порушенням постави до 80,00 % осіб; у ЕГ2 після експерименту відбулося зменшення відсотка юнаків із порушенням постави до 45,45 % осіб, а із порушенням «кругла спина» – до 27,27 % осіб.

За рекомендаціями ряду науковців [4, 17] визначення біогеометричного профілю постави студентів у пропонованому контексті – музичних спеціальностей, пов'язане із проведенням візуального «скринінгу» стану постави з використанням удосконаленої карти експрес-контролю біогеометричного профілю постави.

Оцінка постави дівчат КГ1 у фронтальній площині до експерименту склала (12,65; 1,12) бала, у сагітальній площині – (11,56; 1,06) бала, узагальнена оцінка – (24,21; 0,64) бала, що вказує на середній рівень стану їхнього біометричного профілю постави. У дівчат ЕГ1 відбулося статистично значуще покращення показників після експерименту порівняно із показниками до експерименту ($p < 0,05$).

Після експерименту оцінка постави дівчат КГ1 у фронтальній площині становила (11,05; 1,22) бала, у сагітальній площині – (9,25; 1,52) бала, узагальнена оцінка – (20,3; 0,74) бала. У дівчат ЕГ1 після експерименту оцінка постави у фронтальній площині склала (13,45; 1,03) бала, у сагітальній площині – (12,82; 1,01) бала, узагальнена оцінка – (26,27; 0,52) бала.

Після експерименту серед дівчат КГ1 із нормальною поставою простежено 30,00 % осіб із середнім рівнем біогеометричного профілю постави, серед дівчат ЕГ1 – по 27,27 % осіб із середнім і високим рівнями відповідно. Порушення постави досліджуваних після експерименту утворювали таку картину: у КГ1 – «сколіотична постава» – 40,00 %, низький рівень стану біогеометричного профілю постави; «кругла спина» – 20,00 %, середній рівень стану біогеометричного профілю постави;

«круглоувігнута спина» – 10,00 %, низький рівень стану біогеометричного профілю постави; у ЕГ1 – «сколіотична постава» – 18,18 %, низький рівень стану біогеометричного профілю постави; «кругла спина» – 9,09 %, середній рівень стану біогеометричного профілю постави; «круглоувігнута спина» – 9,09 %, низький рівень стану біогеометричного профілю постави (табл. 1).

Згідно з отриманими даними, після експерименту у юнаків ЕГ2 оцінка постави у фронтальній площині склала (13,95; 1,01) бала, у сагітальній площині – (11,86; 1,16) бала, узагальнена оцінка – (25,81; 0,41) бала, що відображає високий рівень стану їхнього біогеометричного профілю постави, тоді як у юнаків КГ2 оцінка постави у фронтальній площині склала (12,95; 1,02) бала, у сагітальній площині – (10,78; 1,03) бала, узагальнена оцінка – (23,73; 0,46) бала, що розкриває середній рівень стану їхнього біометричного профілю постави.

У юнаків ЕГ2 відбулося статистично значуще покращення показників після експерименту порівняно із показниками до експерименту ($p < 0,05$).

Після експерименту (табл. 2) у КГ2 виявлено 20,00 % осіб із нормальним типом постави та середнім рівнем стану біогеометричного профілю постави; у ЕГ2

простежено по 27,27 % осіб із нормальним типом постави та високим і середнім рівнями стану біогеометричного профілю постави.

У КГ2 зафіксовано такі типи порушення постави: «сколіотична постава» – 40,00 %, низький рівень стану біогеометричного профілю постави; «кругла спина» – по 20,00 % із низьким і середнім рівнями стану біогеометричного профілю постави; у ЕГ2 зареєстровано такі типи порушення постави: «сколіотична постава» – 18,18 %, низький рівень стану біогеометричного профілю постави; «кругла спина» – 18,18 %, середній і 9,09 % низький рівень стану біогеометричного профілю постави.

Результати проведеного дослідження дали змогу підтвердити та доповнити вже відомі розробки [4, 6, 9, 12, 16, 18].

Висновки. Парадигма розробки корекційно-профілактичних заходів у процесі ППФП студентів спеціальності «Музичне мистец-

тво» з порушенням постави стосується та детермінована залученням потенціалу епістеміологічної методології, специфіку якої зумовлює трактування природи людини як суб'єкта й об'єкта її життєвої творчості. Зважаючи на те, що логіка дослідницького пошуку полягала у позиціонуванні професійної діяльності як соціокультурного феномену із притаманною йому динамікою соціально-історичної еволюції та формування, робота передбачала оперування такими важливими для теорії фізичної культури соціально-гуманітарними та спеціально-прикладними науковими інструментаріями, як: системний та особистісно-діяльнісний. Теоретичні підвалини корекційно-профілактичних заходів у процесі ППФП студентів спеціальності «Музичне мистецтво» з порушенням постави складають фундаментальні положення біомеханіки просторової організації тіла людини, теорії, ідеї та наукові

положення галузі фізичної культури та спорту, кінезіології, а також ідеї та теорії педагогічного моделювання й проектування.

Вдячності. Стаття є фрагментом планової науково-дослідної роботи кафедри теорії і методики фізичного виховання Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського «Теоретико-методичні засади застосування інноваційних технологій у фізичному вихованні та спорті» на 2018-2022 рр.

Конфлікт інтересів. Автор заявляє, що відсутній будь-який конфлікт інтересів.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з пошуком нових раціональних високоефективних шляхів, засобів та методів вдосконалення процесу ППФП студентів спеціальності «Музичне мистецтво», до яких, безсумнівно, належить систематичний контроль рівня стану біогеометричного профілю постави.

Література

1. Асаулюк І.О., Дяченко А.А. Особливості фізичної підготовленості студентів закладів освіти в процесі фізичного виховання Здоров'я, спорт, реабілітація, 2019.1(5).9-14. DOI: <https://doi.org/10.34142/HSR.2019.05.01.01>
2. Асаулюк І.О. Практична реалізація концепції професійно-прикладної фізичної підготовки студентів мистецьких спеціальностей. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2019;2(108):13-6.
3. Асаулюк І.О. Професійно-прикладна фізична підготовка студентів мистецьких спеціальностей: монографія. Вінниця: Планер; 2019. 424 с.
4. Випасняк І.П. Теоретико-методичні засади корекційно-профілактичних технологій фізичного виховання студентів з функціональними порушеннями опорно-рухового апарату: дис. ... д. наук з фіз. виховання і спорту: Київ, 2019. 457 с.
5. Данилевич М.В. Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту до рекреаційно-оздоровчої діяльності: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: Київ, 2018. 533 с.
6. Дудко М.В. Профілактика порушень біогеоме-

References

1. Asaulyuk I.O., Dyachenko A.A. Features of the physical preparation of students in the process of physical development Health, sport, rehabilitation, 2019.1(5).9-14. DOI: <https://doi.org/10.34142/HSR.2019.05.01.01>(in Ukrainian).
2. Asaulyuk I.O. Practical implementation of the concept of professional and applied physical training of students in the field of art. Scientific hour of the NPU named after M.P. Dragomanov. Series: Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports). 2019;2(108):13-6. (in Ukrainian).
3. Asaulyuk I.O. Professional-applied physical training of students in the field of art: monograph. Vinnytsa: Glider; 2019. 424 p. (in Ukrainian).
4. Vypasnyak I.P. Theoretical and methodological ambush of correctional and preventive technologies of physical rehabilitation of students with functional disorders of the musculoskeletal apparatus: dis. ... Doctor of Science in Physical. Education and sport: Kiev, 2019. 457 p. (in Ukrainian).
5. Danilevich M.V. Theoretical and methodical ambush of professional training of future fahivtsiv from physical development and sports to recreational and health-improving activity: author's ab-

- тричного профілю постави студентів в процесі фізичного виховання: автореф. дис. ... канд. наук з фіз. вих. і спорту: спец. Київ, 2016. 21 с.
7. Єфремова А., Шестерова Л. Обґрунтування ефективності організації та змісту посиленого курсу професійно-прикладної фізичної підготовки студентів залізничних вищих навчальних закладів. Слобожанський науково-спортивний вісник. 2017.4 (60). 36-41.
  8. Кашуба В.А., Адель Бенжедду Профилактика и коррекция нарушений пространственной организации тела человека в процессе физического воспитания К.: Знания Украины, 2005.158 с.
  9. Кашуба В.А., Дудко МВ. Технология профилактики нарушений осанки студентов в процессе физического воспитания. Наука и спорт: современные тенденции. 2016.2 (11).24-31.
  10. Кашуба В.О., Голованова Н.Л. Інноваційні технології в процесі професійно-прикладної фізичної підготовки учнівської молоді: монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 208 с.
  11. Кашуба В., Асаулюк І, Дяченко А. Особливості соматоскопічних показників студентської молоді в процесі фізичного виховання. Молодіжний науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2018;32:13-9.
  12. Кашуба В., Дудко М., Одроралова Н. Профилактика нарушений биометрического профиля осанки студентов в процессе физического воспитания. SPORT. OLIMPISM. SANATATE: materials of the International Scientific Congress. Chisinau: USEFS (Молдова), 2018.(II). 524-30.
  13. Кашуба В., Попадюха Ю. Біомеханіка простої організації тіла людини: сучасні методи та засоби діагностики і відновлення порушень: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 218. 768 с.
  14. Кашуба В., Асаулюк І., Дяченко А. До питання експертного оцінювання фізичних якостей студентів закладів освіти як передумови розробки фізкультурно-оздоровчих технологій Фізична культура, спорт та здоров'я нації: збірник наукових праць. Вип. 7(26). Вінниця: ТОВ «Планер», 2019. С. 74-79. Режим доступу: <http://93.183.203.244:80/xmlui/handle/123456789/4495>
  15. Кашуба В., Асаулюк І., Дяченко А. Стан біометричного профілю постави студентів, Спортивний вісник Придніпров'я, Науково-практичний журнал.2, 2019.79-86. DOI: 10.32540/2071-1476-2019-1-079.
  16. Колос М.А. Корекція функціональних порушень опорно-рухового апарату студентів в процесі фізичного виховання: автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту: спец. Дніпропетровськ: Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара, 2018. 533 p. (in Ukrainian).
  6. Dudko MV. Prevention of damage to the biometric profile and put students in the process of physical development: abstract of the thesis. dis. ... cand. sciences fiz. vortex and sports: special Kiev, 2016. 21 p. (in Ukrainian).
  7. Efremova A., Shesterova L. Improving the efficiency of organization and the improvement of the advanced course of professional and applied physical training of students in the higher educational institutions. Slobozhansky science and sports bulletin. 2017.4(60).36-41. (in Russian)
  8. Kashuba VA, Adel Benjeddu Prevention and correction of violations of the spatial organization of the human body in the process of physical education K.: Knowledge of Ukraine, 2005.158 p. (in Russian)
  9. Kashuba VA, Dudko MV. Technology for the prevention of posture disorders of students in the process of physical education. Science and sport: current trends. 2016.2(11).24-31. (in Russian)
  10. Kashuba VO, Golovanova NL. Innovative technologies in the process of professional and applied physical training of young students: monograph. Lutsk: Vezha-Druk, 2018. 208 p. (in Ukrainian).
  11. Kashuba V, Asauliyuk I, Dyachenko A. Features of somatoscopic indications in student youth in the process of physical training. Youth Science Bulletin of the European National University named after Lesya Ukrainka. 2018;32:13-9. (in Ukrainian).
  12. Kashuba V, Dudko M, Odroralova N. Prevention of violations of the biometric profile of students' posture in the process of physical education. SPORT. OLIMPISM. SANATATE: materials of the International Scientific Congress. Chisinau: USEFS (Moldova), 2018.(II). 524-30. (in Russian)
  13. Kashuba V, Popadyukha Yu. Biomechanics of space organization of human body: current methods of diagnostics and improvement of damage: monograph. Kiev: Center for Educational Literature, 218. 768 p. (in Ukrainian).
  14. Kashuba V, Asauliyuk I, Dyachenko A. Before expert evaluation of the physical abilities of students in laying the groundwork for rethinking the development of physical culture and health technologies Physical culture, sports and healthy nations: a collection of scientific practices. Vip. 7(26). Vinnitsa: TOV "Planer", 2019. S. 74-79. Access mode: <http://93.183.203.244:80/xmlui/handle/123456789/4495> (in Ukrainian).
  15. Kashuba V, Asauliyuk I, Dyachenko A. Stan biometric profile put students in Sports Bulletin of Prydniprovya Scientific and Practical Journal.2, 2019.79-86. DOI: 10.32540/2071-1476-2019-1-079. (in Ukrainian).

- пропетровськ, 2010. 20 с.
17. Куц-Бурдейна О.О. Комплексний підхід до вдосконалення фізичної підготовленості студентів з порушенням постави у процесі фізичного виховання: автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту: Київ, 2018. 23 с.
  18. Лопатський С.В. Корекція порушень постави студентів у процесі фізичного виховання з урахуванням стану біогеометричного профілю: дис. ... канд. наук з фізичного виховання і спорту: Івано-Франківськ, 2016. 259 с.
  19. Москаленко Н., Пічурін В. Аналіз фізичної підготовленості студенток. Спортивний вісник Придніпров'я. 2017.3.97-100.
  20. Пилипей Л.П. Теоретико-методичні основи професійно-прикладної фізичної підготовки студентів вищих навчальних закладів: дис. ... д-ра наук з фіз. виховання і спорту: Київ, 2011. 518 с.
  21. Пічурін В.В. Теоретико-методологічні основи психофізичної підготовки студентів інженерних спеціальностей в процесі фізичного виховання: монографія. Дніпро: Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту, 2017. 393 с.
  22. Рязанцев А.А. Профессионально-прикладная физическая подготовка студентов музыкальных вузов, исполнителей на духовых инструментах: дисерт канд. пед. наук. М. 2009. 140 с.
  23. Сергієнко В.М. Теоретико-методологічні основи контролю рухових здібностей студентської молоді у процесі фізичного виховання: автореф. дис. ... док-ра наук з фіз. вих. та спорту: Київ, 2016. 40 с.
  24. Юмашева Л.І. Корекція порушень постави студентів музичного вищого навчального закладу у процесі фізичного виховання: автореф. дис... канд. наук з фіз. виховання і спорту: К., 2007.20 с.
  25. Asaulyuk I., Diachenko A. (2019) "The peculiarities of the physical state of students of educational institutions in the process of physical education". Health, sport, rehabilitation. no. 1 (5). P. 9-1. DOI: <https://doi.org/10.34142/HSR.2019.05.01.01>
  26. Kashuba V., Asaulyuk I., Dyachenko A. Characteristics of the biometric profile of students' posture in the process of vocational and physical training = Характеристика біогеометричного профілю постави студентів в процесі професійно-прикладної фізичної підготовки. Journal of Education, Health and Sport [Інтернет]. 2017;7(6):1255-64. eISSN 2391-8306. Доступно: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.2548845> <http://ojs.ukw.edu.pl/index.php/johs/article/view/6526>.
  27. Kashuba V., Stepanenko O., Byshevets N., Kharchuk O., Savliuk S., Bukhovets B., Grygus I., Napierała M., Skaliy T., Hagner-Derengowska M., Zukow W. (2020). Formation of Human
  16. Kolos MA. Correction of functional disorders of the musculoskeletal apparatus of students in the process of physical training: abstract of the thesis. dis. ... cand. sciences fiz. development and sport: special. Dnipropetrovsk, 2010. 20 p. (in Ukrainian).
  17. Kuts-Burdeina OO. Put a complex approach to the full physical preparation of students with disabilities at the process of physical training: abstract of the thesis. dis. ... cand. sciences fiz. Education and Sports: Kiev, 2018. 23 p. (in Ukrainian).
  18. Lopatsky SV. Correction of disruption put students in the process of physical development to improve the biometric profile: dis. ... cand. sciences of physical education and sports: Ivano-Frankivsk, 2016. 259 p. (in Ukrainian).
  19. Moskalenko N, Pichurin V. Analysis of female students' physical training. Sports Bulletin of Prydniprovyia. 2017.3.97-100. (in Ukrainian).
  20. Pilipei L. P. Theoretical and methodological foundations of professional and applied physical training of students in the highest primary foundations: dis. ... Doctor of Science in Phys. Vihovannya i sportu: Kiev, 2011. 518 p. (in Ukrainian).
  21. Pichurin VV Theoretical and methodological foundations of psychophysical training of students in engineering specialties in the process of physical training: monograph. Dnipro: Prydniprovaska State Academy of Physical Culture and Sports, 2017. 393 p. (in Ukrainian).
  22. Ryazantsev A. A. Professionally-applied physical training of students of music universities, performers on wind instruments: PhD thesis. ped. Sciences. M. 2009. 140 p.
  23. Sergienko VM. Theoretical and methodological foundations for the control of the dysmotility of student youth in the process of physical training: abstract. dis. ... doctor of sciences in physics. vortex and sport: Kiev, 2016. 40 p. (in Ukrainian).
  24. Yumasheva L.I. Correction of damage put students in the musical primary pledge at the process of physical development: abstract of the thesis. dis... cand. sciences fiz. development and sport: K., 2007.20 p.
  25. Asaulyuk I., Diachenko A. (2019) "The peculiarities of the physical state of students of educational institutions in the process of physical education". Health, sport, rehabilitation. no. 1 (5). P. 9-1. DOI: <https://doi.org/10.34142/HSR.2019.05.01.01>
  26. Kashuba V, Asaulyuk I, Dyachenko A. Characteristics of the biometric profile of students' posture in the process of vocational and physical training = Характеристика біогеометричного профілю постави студентів в процесі професійно-прикладної фізичної підготовки. Journal of Education, Health and Sport [Інтернет].

Movement and Sports Skills in Processing Sports-pedagogical and Biomedical Data in Masters of Sports. *International Journal of Human Movement and Sports Sciences*, 8(5), 249-257. DOI:10.13189/saj.2020.080513

2017;7(6):1255-64. eISSN 2391-8306. Доступно: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.2548845> <http://ojs.ukw.edu.pl/index.php/johs/article/view/6526>.
27. Kashuba, V, Stepanenko, O, Byshevets, N, Khar-chuk, O, Savliuk, S, Bukhovets, B, Grygus, I, Napierała, M, Skaliy, T, Hagner-Derengowska, M, Zukow, W. (2020). Formation of Human Movement and Sports Skills in Processing Sports-pedagogical and Biomedical Data in Masters of Sports. *International Journal of Human Movement and Sports Sciences*, 8(5), 249-257. DOI:10.13189/saj.2020.080513

Асаулюк Інна

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського,
Вул. Острозька, 32, м. Вінниця, 21100, Вінницька область, Україна
e-mail: innaasauliuk@gmail.com, тел. 0965036953
<https://orcid.org/0000-0001-8119-2726>